

(cf. supra *moleadura*), *molar* (cf. supra), *molari*, *molassa*, *molat*, *moler*, *molera*, *molejador*, *moleta*, *moletejar*, *moletejador*, *esmolar*, *esmolat*, *esmolar-se*, *molar* 'esmolar', *amolar*, *amolar-se*, *amoladora*, *esmola*, *esmolador*, *esmoladora*, *esmolere*, *esmolare*, *esmoladura*, *esmolare*, *esmolall*, *esmolament*, *esmolet*, *immolar*, *immolació*, *immolador*, *capmol, *moli*, *molina*, *molina de ferro*, *molinar m.*, *molnar*, *monar*, *moliner*, *molner*, *moner*, *molineria*, *molineria*, *molneria*, *molinerada*, *molineralla*, *molineratge*, *molinerajar*, *molinerenc*, *monall*, *monalla*, *monal*, *molinar v.*, *molinada*, *morinada*, *emolinar*, *remoli*, *remolinar*, *remolinada*, *remolinadora*, *remolinament*, *remolinejar*, *arremolinar*, *enremolinar-se*, *enremoli*, *amolinar*, *molinar* (cf. supra), *emolument*s.

Mole, *molècula*, *molecular*, V. *mola* *Moledis*, *moleador*, *moleadura*, V. *moldre* *Moleja*, castellanisme (MOLLEJA, DCEC) *Molejador*, *molent*, *moler*, *molera* (peix, per les moles que forma), V. *moldre* *Molers*, tots o la major part dels NLL que agrupa aquí *AlcM* són errada per *Mòles*

Molesquí, pres de l'angl. *moleskin*, pròpiament 'pell de talp' *Molest*, *molestació*, *molestador*, *molestament*, *molestar*, *molèstia*, *molestós*, V. *mola* *Moleta*, *moletejar*, *moletejar*, V. *mola* (MOLDRE) *Molotó*, V. *moll* adj.

Molfra 'llim de les xarxes', sembla ser encreuament d'un congènere del cast. *mobo*, it. *muffa*, de significat semblant, amb el cat. *molsa*; cf. prov. dial. *moufo* 'molsa' i un hapax *molfa* (PSW v, 297) en un text de l'Aude, de significat i lectura insegurs; cf. MOFA.

Molí, V. *moldre* *Molibdat*, *molibdèn*, *molibdenita*, *molibdic*, *molibdós*, V. *plom* *Molig*, V. *molitja* (MOLDRE) *Moliment*, V. *monument* *Molina*, *molina*, *molinaire*, *molinant*, *molinar*, *molinejar*, *moliner*, *-nera*, *-erada*, *-eralla*, *-eratge*, *molinerejar*, *molinerenc*, *molineria*, *molinet*, *molineta*, V. *moldre* *Molitia*, V. *moldre*

MOLL, adj., del ll. MÖLLIS 'flexible', 'bla, tou', 'suau'. □ I.^a doc.: orígens (S. XIII).

En l'època antiga es manté en general amb el significat llatí 'bla, tou, suau': «Volen beure nobles vins, e per lo palpar volen haver *molls* draps, *molls* lits e *molls* vestiments», «volen sentir plaer en tocant coses de plaer, e en jaser *moll*, e en vestir draps fins e *mols*», Llull (*Merav.*, NCl. I, 141; III, 86); «ploma per jaure *molls*», «paternòster / de corall, qui bastaria / a una regina; / havent en la sua cambra / lits *molls*, ornats de cortina; / havent-hi cambres pintades / ---», Eiximenis (*Terç*, NCl. VI, 139; prosif. en *Dones*, *EntreDL* I, 202, v. 37).

D'acord amb el ll. MÖLLIS, era encara adjectiu d'una sola terminació per a femení i masculí en la llengua més antiga: «lo foc e la terra prenen forma de liquitat en lo ferre fus, per què-n pusquen exir l'air e l'aygua, lo qual air e aygua ne poden mills exir en figura fusa e *moll*, que en figura sòlida e durax, Llull (*Merav.*,

NCl. II, 75); «l'Esperit, en manera de foc, *amolega* les causes dures per do de pietat --- restreyn les causes decorrens per conce<l>l; consalda les *mo<l>l* coses, per fortesa, e fa clars los metals ---», *VidesR*, 118r29, així tots dos mss., trad. *consolidat mollia*, 332.34; «O juseus, péres sotoz! Mas la péra plus *moll feritz*», id., 84r2, trad. *lapidis percutitis molliorem*.

En el S. XIV, però, aquest ús ja es devia antiquar, introduint el femení analògic *molla* (tal com *blana*, *dolça*, *tova*), i els copistes trescentistes de les *VidesR* donen mostres ja de no entendre-ho bé, perquè en el segon passatge tots dos mss. ho alteren en *p(l)us molt*; i a la fi del segle, ja fins els autors clàssics i de llenguatge conservador, usen el femení *molla*: «molt mills enganen les fembres los hòmens bestials, quant a la vista, ab mamelles grans e *molles*, que ab les dures, car aquelles posen en la manera que volen, e les dures no poden», BMetge (*Somni* III, NCl., 128.3); «axí com fa un pintor una imatge de cera o terra *molla*», «una vestidura de ferre --- en l'altra vida; la primera vestidura és blanca e prima e *molla*», StVicentF (*Sermons* I, 160.11; II, 153.6).

A tot això observem que el significat és sempre el ll. de 'bla, tou, suau' mai el de 'mullat, xop' o almenys 'humit', que ens és familiar. Pot tenir també el matís més moral 'que pateix de mollesa, que manca de fortitud o de força', fins en aquesta època on ja el femení analògic *molla* s'ha generalitzat: «Déus, envers los bons hòmens --- los ama forment, no pas *molla*», AntCanals (*Providència*, NCl., 93); «e-l gall, a miga nit canta *mollament*, mas a la fi de la nit, que s'acosta lo dia, crida que cuyda esclatar», StVicentF (*Quar.*, 28.57). «*Pericardios* --- no és dura, perquè no danya als lleus, ni *molla* perquè no reba dany dels ossos dels pits», «enfornar lo pa ---; lo pa és massa *moll*: panis est aequo *mollius*; la pasta se dexa caure ---», OPou (*TbPu.*, 289, 219).

On s'ha mantingut més el significat originari i medieval és en el P. Val. A l'article BLA (I, 819b17-60) hem detallat ja els matisos que allà el distingeixen de *bla* i de *tou*. Afegim ací alguns casos copsats en la conversa amb gent de les nostres terres del Migjorn: «el *senill* és canya *molla*, a diferència de la canya pròpia», «és (un trosset de peix) *mól*: s'esclafa amb els dits», Palmar de l'Albufera (1962); de la d'un arbust més fàcil de treballar diuen que té «llenyà més *móla* que la de carrasca», Vilafranca del Maestrat (1961). D'ací derivats hipocorístics: són unes «ovelles que tenen les pells *moletes*» explicaven a Onda; MGadea (amic d'antífrasis, quan encara no vivien Joan Fuster ni Fermí Cortés!) bescantava «els *Mòlls* de Sueca --- en lo seu caràcter indolent, *mollús* y afeminat» (*T. del Xè* I, 147).

Aquesta mena d'usos estan ara força antiquats en cat. central, i fins en la major part del Princ.; no tant, però, a les Illes (eiv. «*moll*: blando, muelle», PzCabr.) i a d'altres rodals perifèrics («peñasco *muelle*» no és més que un acastellament de l'ús real amb *moll*, en un doc. de 1536 en el *Li. Lucero* de Benasc, f° 38), sense que es pugui dir, però, que no en quedin rastres